

minuts—, en un migdia feiner l'havien utilitzat, entre la una i les tres, unes 640 persones —segurament, més. Uns cinc-cents cotxes particulars menys, doncs. Per això és benvinguda la idea dels alcaldes de Llagostera, Cassà de la Selva, Quart i Llambilles —i d'altres de més lluny— de demanar que algunes línies d'autobús facin parada al Hospital de Santa Caterina. I més que caldria demanar-ne, d'autobusos. Per cert, la paraula ve de *auto* i de *òmnibus*; és a dir, 'vehicle per a tothom'. La Greta Thunberg propugna gastar menys. No: cal gastar, però amb seny. Si la gent no agafa el bus és perquè el transport públic no està prou racionalitzat o no cobreix bé la demanda. Encara que sigui deficitari inicialment, si un servei funciona bé, la gent l'acaba utilitzant. Qui va avui en cotxe a Barcelona, si pot escollir el TAV?

Seny ciutadà | La tendència a sortir al carrer a manifestar-se va en augment. I no parlo dels apuntats al procés plougui o nevi, sinó de col·lectius que reivindiquen coses més tangibles. Darrerament, als matins, corre pel Barri Vell un grup reduït però sorollós d'avis que protesten per la reforma de les pensions, un tema que hauria de mobilitzar més gent que el Black Friday. I, de manera més discreta, hi ha l'acció invisible però efectiva de ciutadans abnegats que mantenen a ratlla la desídia, la brutícia i les conductes intolerables d'una part de la població. Si encara es pot passejar per la riba del Ter a Pedret és gràcies a l'actitud d'alguns veïns que s'encarreguen de mantenir l'espai en condicions i denunciar-ne les mancances. Però la guerra va per llarg, i ja s'han perdut algunes batalles: en les darreres dècades, castanyes caient sobre els viants en ple centre de la ciutat, gavians fent ràtzies per sobre de terrats i teulats, i senglars atropellant vehicles arreu han estat tres grans victòries dels ecologistes de pa sucacat amb oli.

>> Les ribes del Ter a Pedret, un espai ben atractiu que cal mantenir.

EL PLA DE L'ESTANY

Text i foto > XAVI XARGAY

Concerts d'Aigua | Després de la Sardana per la Llibertat, del juny de 2018, hem pogut gaudir d'una nova col·laboració entre el músic banyolí Paco Viciano i l'escriptor, també banyolí, J. N. Santaaulàlia. En aquesta ocasió, dins el cicle Concerts d'Aigua, que organitzen les Joventuts Musicals de Banyoles i el Club Natació, el pianista banyolí ha compost una obra a partir de *La llum dins l'aigua*, un recull de haikus escrits per J. N. Santaaulàlia que va obtenir el Premi dels Jocs Florals de Barcelona del 1996. Aquest concert, que es va oferir a les instal·lacions de Club Natació, era el segon d'un cicle de sis iniciat al novembre i que s'allargarà fins al maig. L'entrada era gratuïta, amb inscripció prèvia. S'hi varen alternar les composicions musicals amb la lectura dels poemes.

Homenatge als exiliats | Un any després d'haver recordat els represaliats i morts de la Guerra Civil, l'Ajuntament de Banyoles ha homenajat els exiliats de 1939. Entre els milers i milers de republicans que varen fugir cap a França com a pas previ per a un exili que en molts casos va ser definitiu, hi ha constància d'uns tres-cents veïns i veïnes de la comarca. Cent seixanta-quatre d'aquests són els que han rebut un homenatge personalitzat, fet singular en el procés de memòria històrica. Fa una vintena d'anys que Jordi Galofré i Miquel Rustullet treballen sobre el tema: han localitzat famílies, n'han perdut el rastre i, finalment, les han pogut reunir en aquest acte emotiu i, inevitablement, massa tardà. Hi va assistir el president de la Generalitat, Quim Torra. Es va poder escoltar la versió d'Ovidi Montllor de *Corrandes de l'exili*, interpretada per alumnes del batxillerat artístic de l'IES Josep Brugulat, i Miquel Torrent va llegir uns fragments de les memòries de l'escriptor banyolí Pere Verdager, *Pàgines d'un exili ordinari*, en les quals es relata amb esqueixament de l'ànim el cruel desterrament que varen patir tantes i tantes víctimes. També hi va intervenir l'Escola de Música de Banyoles. El pavelló de la Draga va

acollir el mig centenar d'assistents, vinguts d'arreu de Catalunya i del sud de França.

>> Homenatge de Banyoles als exiliats del 1939.

LA SELVA

Text > JOAN DOMÈNECH

Lloret de Mar: nou Pla d'Usos Comercials | A poc a poc, Lloret intenta anar ordenant els seus diversos sectors econòmics amb vista a aconseguir més prestigi mitjançant el Pla de Reconversió Turística de la localitat, en què participen l'Ajuntament, la Generalitat, la Diputació i la Mesa Empresarial de Turisme. En el camp del comerç, s'està intentant que no s'aprofiti qualsevol espai per fer-ne una botiga, com havia passat en algunes èpoques, i que els llocs de venda no siguin sempre del mateix producte, sinó que ofereixin més diversificació i qualitat. Als principals eixos viaris del municipi no es podran obrir locals nous de menys de vint metres quadrats, i també caldrà que no hi hagi cap altra botiga del mateix tipus en un radi de cinquanta metres a la rodona. Segons el Pla d'Acció Comercial redactat per Asomaru SL, l'any 2017 hi havia 2.235 establiments, dels quals 741 eren botigues, i 169 d'aquestes, de records. També es van comptabilitzar 429 establiments de serveis i 404 de restauració. El pla, que encara ha de passar els darrers tràmits administratius abans d'aplicar-se, constitueix una descripció acurada del que és Lloret i pretén posar remei a alguns dels excessos amb què es troba la població.

Maçanet de la Selva: mil cent anys | L'any 2019, el Taller d'Història de Maçanet va promoure la celebració dels mil cent anys del primer do-

cument escrit en què figura el nom de Maçanet, datat l'any 919. Està en llatí i correspon a la venda que fa una dona anomenada Emo, filla de Sisegud, a la comtessa Garsenda, vídua del comte de Barcelona Guifré II, d'un territori que queda definit com «la meitat de la vall de Llagostera». Com expliquen els historiadors, en aquells temps els pobles de l'interior (Maçanet, Llagostera i altres) arribaven fins al mar. Llagostera incloïa Tossa, que després va ser possessió de l'abat de Ripoll. Maçanet incloïa Vidreres, Lloret i Sils. Lloret es va separar de Maçanet el 1001, i el document que la separació va originar, atès que esmenta la unitat de la qual Lloret se segregava, va servir per celebrar el mil·lenari de Maçanet. Posteriorment, però, s'han trobat més documents, i alguns de més antics, com aquest del 919 que ara ha servit per celebrar la commemoració dels mil cent anys.

>> *L'alcaldessa de Maçanet de la Selva, Natàlia Figueras, saluda el president de la Generalitat, Quim Torra, durant la celebració dels mil cent anys del primer document escrit sobre Maçanet. (Autoria: RUBÈN GARSI)*

Santa Coloma de Farners: centenari d'un centre docent | L'Escola Sant Salvador, una de les institucions més carismàtiques de la ciutat i que està instal·lada en una zona ben cèntrica, es prepara ja, un cop iniciat el curs escolar, per celebrar degudament els cent anys de la seva existència, una efemèride que tindrà lloc aquest any 2020. En aquest sentit, ja es dissenyen actes que implicaran autoritats, professors, pares i alumnes perquè tothom participi en la festa commemorativa. Per si no n'hi hagués prou, coincideix amb els cinc-cents anys del naixement del patró del centre, Sant Salvador d'Horta, colomenc il·lustre (Salvador Pladevall i Bien). El tret de sortida de les celebracions, si totes les previsions es compleixen, és el mes de gener de 2020.

LA CERDANYA

Text i foto > SANDRA ADAM

Dos anys sense l'Oriol | El desembre del 2019 va fer dos anys que el Museu Cerdà va perdre el seu director. Oriol Mercadal Fernández ens deixà prematurament després d'haver dedicat vint-i-cinc anys a aquest projecte. Des de llavors, la plaça de director del Museu Cerdà és buida. I si bé és cert que les circumstàncies excepcionals del traspàs del seu director feien comprensible l'espera, ara la vacant esdevé preocupant, ja que l'Ajuntament de Puigcerdà segueix prenent decisions sobre diferents instal·lacions que es volen dur a terme sense disposar d'un pla de treball actualitzat. El Museu Cerdà mereix un projecte museogràfic concret i actualitzat als nous temps. Els museus estan en evolució constant i el Museu Cerdà no pot quedar-se enrere. Les TIC han d'entrar al recinte, però també és des del museu mateix que cal trencar els murs i gestar projectes fora de l'edifici, conjugant educació i oci amb la presència de recursos 2.0 que avui en dia hi són inexistents. Cal dessacralitzar el museu i dinamitzar-lo amb l'experimentació i la participació ciutadana. El Museu Cerdà mereix entrar en aquesta nova dècada per la porta gran.

Neix Òmnium Cerdanya | El 14 de juliol de l'any passat es va constituir la junta d'Òmnium Cerdanya. Marcel Mauri, vicepresident d'Òmnium, assistí a l'acte, en el qual s'escolliren els diferents càrrecs de l'entitat: Montserrat Vidal com a presidenta, Olga Farré com a secretària, Montserrat Villarro com a tesorera i Imaltzin Selva, Enric Quílez, Gael Piguillem, Josep M. Dolç, Simplicio João da Rocha i Sílvia Cassu com a vocals. Des de la presentació de la junta gestora ara fa un any i mig, Òmnium Cerdanya s'ha fet un lloc ferm en l'agenda comarcal gràcies a la realització d'esdeveniments arreu de la vall, com ara el primer sopar Vicent Andrés Estellés celebrat a la Cerdanya o l'acte de memòria dedicat al record dels vuitanta anys de l'exili republicà. Activitats, xerrades, col·loquis, caminades, commemoracions... Actes de tota mena i per a tots els públics. Òmnium Cerdanya

promet molt bones expectatives, així que caldrà seguir-ne atentament la programació per a aquest 2020.

>> *Taula rodona «Tot el que es va perdre», organitzada per Òmnium al Local Social d'Urtx, a Fontanals de Cerdanya, per parlar dels exilis del passat i del present.*

EL RIPOLLÈS

Text i foto > EUSEBI PUIGDEMUNT

La galàxia Gutenberg resisteix | De la República de les Lletres. Aquest podria ben bé ser el títol que encapçalés aquesta crònica, ja que lletres i escriptors en són els protagonistes; una mostra prou fefaent de com l'anomenada galàxia Gutenberg es resisteix a ser abduïda per la digital. Les presentacions de diferents llibres que han tingut lloc al llarg dels mesos tardorals a la comarca ripollesa s'han dut a terme a les viles de Camprodon, Ripoll, Sant Joan de les Abadesses, Campdevàrol i Ogassa.

El dissabte 26 d'octubre a dos quarts de sis de la tarda i a les sales de Cal Marquès, a Camprodon, el jesuïta Josep Baquer i Sistach presentà el llibre *La parella humana: Anotacions per a una reflexió*, en el qual aborda un tema espinós per a una certa part del món catòlic, com és el de les relacions entre Església i homosexualitat.

El dia 8 de novembre, els murs del monestir de Santa Maria de Ripoll acolliren l'acte de presentació de la publicació *La portalada de Ripoll*, en què es recullen les ponències del primer simposi sobre la portalada ripollesa, que se celebrà el 2013 amb motiu del nomenament de Ripoll com a Capital de la Cultura Catalana. La conferència de presentació la dictà el conservador del Museu Episcopal de Vic, el doctor Marc Sureda, i l'acte fou presidit, en-